

Những cảm nhận ban đầu

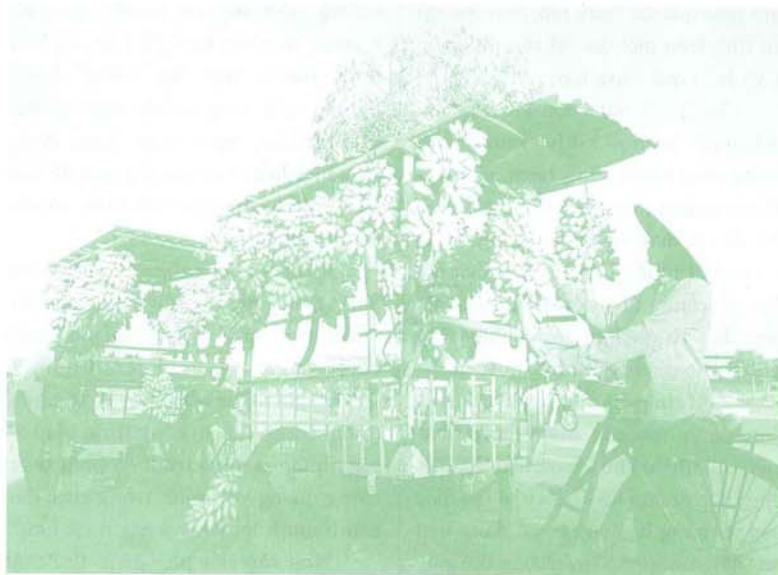
Cuối cùng thì dự báo từ đầu năm của nhiều nhà kinh tế trong nước và thế giới rằng VN sẽ gia nhập WTO vào cuối năm 2006, trước APEC - 14 đã trở thành hiện thực, kết thúc 11 năm đàm phán gian nan, gay go và quyết liệt. Đã có những lúc tưởng chừng như bế tắc, thậm chí ngay cả đến đầu tháng 10, theo tin từ Geneva gửi về thì nhiều khả năng phải sang đầu năm 2007 chúng ta mới được kết nạp vào tổ chức này. Thế mà... mọi việc đã diễn ra chóng vánh đến mức bất ngờ! Niềm vui lớn trào dâng đến tận bây giờ! Có người cho rằng có gì ghê gớm đâu! Bao nhiêu nước có trình độ phát triển kém hơn mình, họ đã vào WTO từ lâu rồi. Đúng là thế. Nhưng nếu chịu khó theo dõi, tìm hiểu cả quá trình đàm phán của VN trong suốt thời gian qua thì quả thật không đơn giản chút nào bởi điểm xuất phát của chúng ta khác nhiều so với các nước đó. Và điều này mới là quan trọng: Thế giới đã đánh giá cao VN! Hẳn sự có mặt của VN trong WTO phải có ảnh hưởng như thế nào chứ thì người ta mới muốn gây khó khăn cho mình! Đúng rồi, với một nước đông dân, còn rất trẻ, sức mua đang lên, hứa hẹn một thị trường rất hấp dẫn, đồng thời VN cũng là một trong những nước cung cấp lớn về gạo, cà phê, cao su, thủy sản, dệt may, giày da, đồ gỗ... và cả những sản phẩm rất có tiềm năng trong thời gian tới đây như linh kiện điện tử, máy tính... Rõ ràng với sự có mặt của VN, ít nhiều cũng sẽ góp phần làm thay đổi bản đồ mậu dịch thế giới.

Thế là từ nay trở đi, ngày 7 tháng 11 hàng năm thực sự sẽ là một ngày đáng ghi nhớ, đánh dấu kết quả của một chặng đường của 20 năm đổi mới, đồng thời mở ra một giai đoạn mới trong tiến trình hội nhập của VN. Con tàu VN đã ra biển lớn, nơi đại dương mênh mông có 149 con tàu lớn nhỏ đang đi lại tấp nập... Sẽ có những ngày trời yên biển lặng, VN thu được những mẻ cá lớn đầy khoang. Lại có những ngày sóng to gió lớn, con tàu VN có thể

Vào WTO, Việt Nam được gì, thách thức gì, và phải làm gì?

GS.TS. HOÀNG THỊ CHỈNH & PHAN THU HIỀN

Chính phủ phải công bố kế hoạch hành động càng sớm, càng tốt, liên quan đến các chính sách về thuế quan, về cải cách hành chính, về thủ tục hải quan, các chính sách ưu đãi, định hướng phát triển từng ngành nghề sau khi gia nhập WTO.

bị lật chìm nếu không có những dự báo và sự chuẩn bị kỹ càng trước khi ra biển lớn.

Và như vậy, vào WTO, bên cạnh những cơ hội là cơ bản, VN sẽ phải đối đầu với không ít những thách thức cần được nhận thức đầy đủ để chủ động đối phó nhằm phát huy thế mạnh, ngăn chặn nguy cơ, đạt hiệu quả cao trong công cuộc hội nhập vào nền kinh tế thế giới.

VN được gì?

Trước hết, ta sẽ được hưởng những ưu đãi mậu dịch mà các nước dành cho nhau và dành cho VN. Bởi vì một nguyên tắc cơ bản của WTO là không phân biệt đối xử được thể hiện trong quy chế Tối huệ quốc (MFN), tức

là một nước thành viên này dành ưu đãi mậu dịch như thế nào cho một nước thành viên khác thì cũng dành ưu đãi như vậy cho tất cả các nước thành viên còn lại, trong đó có VN. Bằng cách đó, VN sẽ được hưởng các lợi ích do mậu dịch tự do mang lại. Bên cạnh đó, các thành viên WTO còn thực hiện chế độ đãi ngộ quốc gia (NT), tức là không phân biệt đối xử giữa hàng sản xuất trong nước với hàng nhập khẩu từ nước ngoài. Nhờ đó, hàng hoá của VN sẽ có điều kiện tốt hơn để thâm nhập vào thị trường thế giới;

Tiếp theo là vào WTO, VN sẽ không bị áp đặt những quy định phi lý, trái với nguyên tắc của WTO nhờ vào hệ thống giải quyết tranh chấp của tổ chức này, VN sẽ tránh được tình trạng

phân biệt đối xử, chèn ép trong thương mại quốc tế;

Với việc phải thực hiện các cam kết cắt giảm thuế quan và các hàng rào phi thuế quan theo quy định của WTO sẽ giúp VN loại bỏ được những sai lệch trong phân bố nguồn lực, tạo điều kiện để phát triển có hiệu quả hơn, thúc đẩy kinh tế tăng trưởng nhanh và bền vững hơn;

Vào WTO, VN cần phải tái cấu trúc lại các ngành kinh tế, tập trung vào những ngành thực sự có lợi thế so sánh, bằng cách đó mà phát huy được tính hiệu quả nhờ quy mô, làm cho chi phí tính trên một đơn vị sản phẩm bé đi và hiệu quả tăng lên;

Vào WTO, bắt buộc VN phải cải cách môi trường kinh doanh theo hướng công khai, minh bạch, phù hợp với các chuẩn mực quốc tế, nhờ đó các nhà đầu tư nước ngoài sẽ yên tâm đầu tư vào VN nhiều hơn, ta sẽ có cơ hội tiếp thu công nghệ tiên tiến, kỹ thuật hiện đại, từ đó làm tăng khả năng cạnh tranh của nền kinh tế nước nhà;

WTO cũng có những ưu đãi nhất định dành cho các nước đang phát triển còn nhiều khó khăn, nếu VN biết khai thác những kẽ hở này sẽ tạo điều kiện để hàng hoá của ta dễ dàng hơn khi thâm nhập vào thị trường thế giới. Ngoài ra, vào WTO, với mục tiêu là tự do hoá mậu dịch, vai trò hỗ trợ của chính phủ sẽ giảm nhưng WTO vẫn cho phép chính phủ của các nước thành viên tham gia vào các lĩnh vực như giáo dục đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, phát triển kết cấu hạ tầng, chuyển giao công nghệ... Bằng cách đó, chính phủ sẽ can thiệp một cách gián tiếp vào các hoạt động của các doanh nghiệp, tạo điều kiện để các doanh nghiệp phát huy tính chủ động, sáng tạo không dựa dẫm vào sự bảo hộ của chính phủ;

Tham gia vào WTO, các doanh nghiệp VN sẽ có cơ hội nhập khẩu các yếu tố đầu vào với chi phí thấp hơn, được sử dụng các dịch vụ công có chất lượng tốt hơn, tạo điều kiện làm tăng khả năng cạnh tranh của các doanh

niệp và cả nền kinh tế;

Tham gia vào WTO, hệ thống ngoại thương của VN sẽ được cải cách một bước do việc phải loại bỏ dần những bất hợp lý theo yêu cầu của WTO. Nhờ đó, hệ thống thương mại của VN sẽ ngày càng phù hợp hơn với hệ thống thương mại thế giới, tạo tiền đề thuận lợi để mở rộng giao thương với nhiều nước trên thế giới.

Vào WTO, buộc lòng các doanh nghiệp VN phải phấn đấu liên tục để không ngừng làm tăng khả năng cạnh tranh sản phẩm của mình chẳng những trên thị trường thế giới mà ngay cả trên sân nhà. Nhờ đó, ở VN sẽ hình thành một hệ thống doanh nghiệp ngày càng mạnh, một đội ngũ doanh nhân ngày càng năng động, hiểu biết luật chơi của thế giới để làm giàu chính đáng cho đất nước và cho chính bản thân mình;

Có một thực tế là các nước đang phát triển ngày càng tích cực hơn trong việc phối hợp nhau để dành quyền lợi với các nước lớn. Chính vì thế khi gia nhập WTO, VN sẽ có nhiều cơ hội tranh thủ sự đồng tình, giúp đỡ của những nước có trình độ phát triển tương đương với mình trong cuộc đấu tranh giành lợi ích với các nước lớn;

Nhờ vào việc phải tuân thủ chặt chẽ các quy định của WTO, phải thực hiện đầy đủ các cam kết của mình và phải không ngừng nâng cao khả năng cạnh tranh trước các dịch thù, bắt buộc VN phải thực hiện nhiều cuộc cải cách kinh tế, trong sạch hoá bộ máy hành chính, góp phần đẩy lùi tham nhũng, chống tiêu cực, thúc đẩy nền kinh tế phát triển theo hướng hiệu quả, bền vững;

Lợi ích lớn nhất khi VN gia nhập WTO có lẽ là 84 triệu người tiêu dùng VN sẽ được tiêu dùng nhiều hơn, chất lượng sản phẩm tốt hơn, mẫu mã đẹp hơn, giá rẻ hơn; được hưởng các dịch vụ với tiện ích tốt hơn, tính chuyên nghiệp cao hơn... bởi vì tất cả: trong nước cũng như nước ngoài muốn tồn tại được đều phải thông qua quá trình cạnh tranh. Cạnh tranh là động lực

của sự phát triển. Cạnh tranh mang đến lợi ích cho người tiêu dùng.

Và cuối cùng, tham gia vào WTO, vị thế của VN ngày càng được củng cố trên trường quốc tế, góp phần cải thiện mối quan hệ giữa VN với cộng đồng các nước trên thế giới.

VN sẽ gặp phải những thách thức gì?

Trước hết VN sẽ phải cạnh tranh gay gắt với các đối thủ lớn khi chơi chung trên một đấu trường quốc tế với cùng một luật chơi mà xuất phát điểm của chúng ta lại quá thấp.

Thứ hai, một số sản phẩm của VN có thể sẽ không trụ lại được trên sân nhà, dẫn đến một số doanh nghiệp có thể bị phá sản hàng loạt. Những ngành bị cạnh tranh khốc liệt nhất là nông nghiệp, sản xuất sắt, thép, lắp ráp xe hơi, bán lẻ... và các lĩnh vực dịch vụ như ngân hàng, viễn thông, du lịch, sơ hữu trí tuệ...

Thứ ba, các doanh nghiệp nhà nước (DNNN) quen được ưu đãi, nay phải chịu áp lực cạnh tranh rất lớn từ phía các công ty lớn, các tập đoàn mạnh của nước ngoài, còn các doanh nghiệp tư nhân (DNTN) vừa mới hình thành đã phải chịu sức ép nhanh hơn, đặc biệt các mặt hàng phải cắt giảm thuế lại thuộc thành phần này rất nhiều. Chính điều đó sẽ đặt tất cả các doanh nghiệp VN, bất kể thành phần kinh tế nào cũng phải nằm trong trạng thái cạnh tranh quyết liệt.

Thứ tư, so với các thành viên được kết nạp trước đây, VN sẽ gặp phải một số điều bất lợi. Đó là mức cam kết của VN rất cao, ta không được WTO cho hưởng chế độ đãi ngộ 5 năm chuyển tiếp, vì quy định này đã hết hiệu lực từ năm 2000 (phải chăng đây cũng là cái giá phải trả của những nước bị kết nạp sau). Hơn nữa, một số ưu đãi mà WTO dành cho những nước đang phát triển có thu nhập dưới 1.000 USD thì VN lại không được hưởng, mặc dù thu nhập bình quân đầu người của VN chỉ mới đạt 640 USD. Bởi vì theo tính toán của các nhà kinh tế thế giới, nếu tính theo

ngang bằng sức mua thì thu nhập bình quân đầu người của VN lại đạt cao hơn mức chuẩn quy định là 1000 USD! Đặc biệt, phải sau 12 năm nữa, VN mới được công nhận là có nền kinh tế thị trường, chính đây sẽ là lý do rất chính đáng để các thành viên khác của WTO áp đặt những điều phi lý đối với chúng ta, nhất là các vụ kiện chống bán phá giá;

Thứ năm, các doanh nghiệp phải cạnh tranh gay gắt với các doanh nghiệp nước ngoài ngay khi vừa ra nhập WTO bởi vì họ sẽ được quyền kinh doanh xuất nhập khẩu ở tất cả các mặt hàng, ở tất cả các lĩnh vực chứ không bị hạn chế ở một số mặt hàng ghi trong giấy phép như trước đây nữa. Thí dụ như trong lĩnh vực ngân hàng, dự kiến đến giữa năm 2007, các ngân hàng nước ngoài sẽ được mở chi nhánh, nhận tiền gửi cả đồng VND, phát hành thẻ tín dụng... Điều này sẽ đặt các ngân hàng của ta ở vào vị trí bất lợi một khi các ngân hàng nước ngoài hơn ta về nhiều mặt. Hay trong lĩnh vực vận tải hành khách, vào WTO, VN sẽ được mua ô tô với giá rẻ hơn, có xe tốt hơn, nhưng thách thức lại nảy sinh ở chỗ: Các nhà đầu tư nước ngoài có thể bỏ thầu với giá thấp hơn để khai thác các tuyến giao thông của ta, nhất là chuyên chở khách liên tỉnh, hoặc xe buýt công cộng, vốn là những lĩnh vực mà họ rất có kinh nghiệm và có thể tổ chức tốt hơn ta; hoặc trong lĩnh vực nông nghiệp, VN phải xoá bỏ hoàn toàn trợ cấp nông sản ngay sau khi gia nhập WTO khiến người nông dân sẽ gặp nhiều khó khăn...

Thứ sáu, để thực hiện nguyên tắc công khai, minh bạch theo yêu cầu của WTO, Chính phủ VN cần phải thành lập Website, ở đó công bố toàn bộ các chính sách về thương mại, về đầu tư, về sở hữu trí tuệ... Nhất là những chính sách có tác động lớn đến hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp thì chính phủ phải xây dựng bản dự thảo và bản dự thảo này phải được đăng công khai lên Website trên 60 ngày để lấy ý kiến đóng góp. Rõ ràng làm được

điều này thì rất tốt, góp phần xoá bỏ tham nhũng nhưng cũng có thể coi đây như một thách thức lớn đối với các cơ quan công quyền vì lâu nay đã quen với kiểu làm ăn bưng bít, không công khai, mà chính điều này đã dẫn đến bao nhiêu vụ tham ô lớn!

Thứ bảy, các doanh nghiệp VN, người trực tiếp chịu tác động mạnh nhất khi gia nhập WTO sẽ gặp nhiều khó khăn khi phải chuyển từ một lối kinh doanh theo kiểu "cò con", "được chăng hay chớ" sang một lối kinh doanh theo hợp đồng gắn liền với một hệ thống sổ sách đàng hoàng phù hợp với thông lệ quốc tế, nhất là các doanh nghiệp nhỏ kinh doanh không bài bản có thể phải đứng trước nguy cơ bị phá sản hàng loạt.

Thứ tám, VN có một thị trường 84 triệu dân, trong đó hơn 50% có độ tuổi dưới 30, sức mua lại đang lên, được tập đoàn tư vấn hàng đầu AT Kearney xếp hạng ở vị trí thứ 3 thế giới về thu hút các tập đoàn bán lẻ. Vào WTO, VN sẽ phải mở cửa mạnh hệ thống phân phối, một loạt các đại gia hàng đầu trong phân phối hàng hoá trên thế giới như Wall Mart, Carrefour, Tesco... sẽ có mặt tại VN. Đây chính là cơ hội tốt cho người tiêu dùng VN vì sẽ được mua nhiều mặt hàng giá rẻ hơn, chất lượng tốt hơn..., nhưng sẽ là một thách thức rất lớn đối với hệ thống phân phối truyền thống của chúng ta, nguy cơ bị thu hẹp thị phần, giảm tỷ trọng trong thương mại nội địa là khó tránh khỏi...

VN cần phải làm gì?

Về phía Nhà nước, cần giải quyết tốt các vấn đề sau:

- Chính phủ phải công bố kế hoạch hành động càng sớm, càng tốt, liên quan đến các chính sách về thuế quan, về cải cách hành chính, về thủ tục hải quan, các chính sách ưu đãi, định hướng phát triển từng ngành nghề sau khi gia nhập WTO... Vừa qua, Bộ thương mại, Bộ tài chính cũng đã cố gắng đưa toàn bộ nội dung các cam kết được dịch sang tiếng Việt lên

mạng, nhưng những Website này luôn bị tắc nghẽn do quá nhiều người truy cập và nội dung quá chi tiết, cần tinh gọn hơn với những mặt hàng thông dụng. Đồng thời cho phát hành ngay sách, ở đó đăng tải toàn bộ những cam kết này để các doanh nghiệp tìm hiểu. Bên cạnh đó, Quốc hội cũng cần sớm thông qua đề cương chi tiết báo cáo thẩm tra về việc VN gia nhập WTO để chính thức thông báo cho tổ chức này;

- Phổ biến sâu rộng cho mỗi người dân VN sự hiểu biết về WTO, về những cơ hội, những thách thức khi gia nhập tổ chức này. Có thể dùng các phương tiện thông tin đại chúng, mở các lớp ngắn ngày dưới dạng phổ cập thông tin để tuyên truyền về WTO (kinh nghiệm của Trung Quốc làm rất tốt vấn đề này, họ đã mở chiến dịch "giáo dục về WTO" cho mọi người trong 5 năm trước khi gia nhập WTO);

- Xây dựng nhanh chóng một số cơ sở hạ tầng, nhà cửa dịch vụ để có thể tiếp nhận các công ty lớn đầu tư vào VN. Nên huy động mọi thành phần kinh tế đầu tư vào các lĩnh vực này. Đặc biệt một số công trình đang làm dở nhưng tiến độ quá chậm, cần phải có những biện pháp nhanh, giải quyết dứt điểm, không để dây dưa. Đối với một số công trình đang bị xuống cấp nhanh chóng mặc dù vừa mới xây dựng, được báo chí phanh phui, cần phải được gấp rút tu bổ, sửa chữa hoặc nếu cần thì phải phá đi làm lại cũng phải làm.

- Đào tạo gấp rút một đội ngũ lao động, bao gồm các cán bộ quản lý có năng lực, hiểu biết luật chơi trên thế giới và một lực lượng công nhân chuyên nghiệp có tay nghề cao để đáp ứng nhu cầu sản xuất sẽ tăng trưởng với tốc độ cao và quy mô rộng mở nhanh. Đặc biệt, phải có những chính sách ưu đãi Việt kiều hơn nữa để họ yên tâm đầu tư làm ăn tại quê nhà. Không những thế, họ còn là những cái cầu nối quan trọng giữa các doanh nghiệp trong nước với các doanh nghiệp nước ngoài.

- Bên cạnh việc phải thực hiện nghiêm túc những quy định của WTO, Chính phủ cũng cần tìm hiểu những kẻ

hở, những ưu đãi mà tổ chức này vẫn mở ra cho các nước đang phát triển để tranh thủ nắm bắt những cơ hội đó. Thí dụ, mặc dù phải bãi bỏ trợ cấp xuất khẩu ngay sau khi gia nhập WTO đối với sản phẩm nông nghiệp, nhưng Chính phủ vẫn có thể tiếp tục hỗ trợ bằng các biện pháp theo hộp Xanh (Green Box) và Hộp phát triển (Development Box) mà WTO dành cho các nước đang phát triển, tức là Nhà nước vẫn có thể hỗ trợ cho người nông dân thông qua việc cung cấp cho họ các dịch vụ về đào tạo, nghiên cứu, khuyến nông, cơ sở hạ tầng, chuyển đổi cơ cấu sản xuất, khắc phục hậu quả thiên tai...

- Về thuế quan thì dù muốn hay không ta cũng phải tuân thủ một cách nghiêm ngặt, chặt chẽ theo quy định của WTO. Vậy thì để đảm bảo quyền lợi cho người sản xuất, nhất là những ngành công nghiệp còn non trẻ, cần chú ý đến các hình thức phi thuế. Không có lý nào hàng của mình ra nước ngoài không bán phá giá mà bị kết luận là bán phá giá, còn hàng của họ vào nước mình bán phá giá thật thì ta lại không xử lý! Và cả bảo vệ quyền lợi cho người tiêu dùng nữa, Chính phủ cần sớm xây dựng hệ thống rào cản kỹ thuật trên cơ sở rà soát lại toàn bộ hệ thống tiêu chuẩn, quy định kỹ thuật, loại bỏ những tiêu chuẩn kỹ thuật không còn phù hợp với quy định của WTO.

- Thúc đẩy nhanh tiến trình cổ phần hoá các DNNN, phải có những đột phá trong công tác này, khắc phục tình trạng trì trệ trong thời gian qua. Cần phải giảm tỷ lệ cổ phần của Nhà nước trong doanh nghiệp nhà nước cổ phần hoá và sớm chuyển toàn bộ DNNN sang hoạt động theo luật doanh nghiệp.

- Nhà nước cũng cần có những chính sách hỗ trợ đặc lực cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa thông qua việc mở rộng quỹ tín dụng đến tất cả các địa phương trong cả nước để trợ giúp cho các doanh nghiệp này đổi mới thiết bị công nghệ; đồng thời vận

động các doanh nghiệp nhỏ và vừa tham gia vào các phương thức giải quyết tranh chấp nhằm bảo vệ quyền lợi chính đáng của mình cũng như tận dụng những cơ hội khi vào WTO.

- Trong bối cảnh hội nhập, để có thể đứng vững được, cần gia tăng mạnh mẽ sự liên kết giữa các doanh nghiệp. Vì vậy, vai trò của các hiệp hội là rất quan trọng. Nhà nước cũng cần có những hỗ trợ nhất định để các hiệp hội ngành hàng thực sự là một trung tâm đầu mối tập hợp, phân tích và xử lý các thông tin về thị trường thế giới. Phải có sự kết hợp chặt chẽ giữa 3 nhân vật là các doanh nghiệp, hiệp hội ngành hàng và các cơ quan quản lý để xây dựng hệ thống cảnh báo từ xa cho các doanh nghiệp; để hợp tác với nhau trong tranh luận và đàm phán nhằm giảm mức thuế khi bị kiện bán phá giá..., làm sao đưa các hiệp hội hoạt động có hiệu quả hơn, thực chất hơn.

- Tiếp tục đấu tranh chống tham nhũng, đẩy lùi mọi tiêu cực để có thể giảm đến mức thấp nhất chi phí sản xuất, loại bỏ hoàn toàn những khoản tiêu cực phí, nhằm làm tăng khả năng cạnh tranh của các sản phẩm trong nước trước các sản phẩm của nước ngoài và tăng khả năng xuất khẩu sản phẩm của ta ra nước ngoài một khi có thị trường rộng mở.

- Vào WTO, một số doanh nghiệp yếu kém sẽ bị phá sản, đẩy một bộ phận lao động ra ngoài xã hội. Do đó, Nhà nước phải có những chính sách giải quyết công ăn việc làm, chính sách an sinh xã hội phù hợp với điều kiện mới là cần thiết.

Về phía doanh nghiệp, cần giải quyết rất nhiều vấn đề mà trong khuôn khổ bài này người viết không có ý đồ phân tích sâu, nhưng bao trùm lên tất cả vẫn là không ngừng làm tăng khả năng cạnh tranh các sản phẩm của mình chẳng những trên thị trường thế giới, trong khu vực mà ngay chính trên sân nhà. Muốn vậy, các doanh nghiệp phải xây dựng cho mình một chiến lược kinh doanh lâu

dài có tính đến tác động của môi trường quốc tế; xác định vị trí của mình ở đâu trong chuỗi giá trị, trong mạng sản xuất toàn cầu và khu vực; cải tiến quy trình sản xuất bằng việc nhập khẩu công nghệ tiên tiến để tăng chất lượng sản phẩm; coi trọng công tác xúc tiến thương mại, quảng bá thương hiệu, sử dụng tốt nguồn nhân lực; làm ăn bài bản: phải có luật sư, phải sử dụng thương mại điện tử, phải thông thạo ngoại ngữ, phải hiểu rõ luật chơi, phải hiểu biết rõ đối thủ, phải đặt quyền lợi của người tiêu dùng lên trên hết... và đặc biệt là phải liên kết mạnh mẽ với các doanh nghiệp để tạo nên khối đoàn kết vững chắc trên thương trường, thậm chí liên kết với cả doanh nghiệp nước ngoài nếu thấy thực sự là có lợi. Nên nhớ một điều rằng hơn ai hết, các doanh nghiệp VN, người phải đứng mũi chịu sào, người đang phải "cưỡi trên lưng cọp" bởi mậu dịch càng được tự do hoá bao nhiêu thì chỉ người tiêu dùng có lợi, còn người sản xuất phải bước vào một cuộc chiến hết sức cam go và quyết liệt. Nhưng không vì thế mà lùi bước, mà đóng cửa, bởi vì đóng cửa là chấp nhận thua cuộc và nguy cơ tụt hậu là chắc chắn!

Như vậy, vào WTO không phải là mục tiêu cuối cùng mà mới chỉ là bước khởi đầu cho một quá trình mới - Quá trình hậu WTO. Quá trình này mới thực sự gian nan, vất vả. Đàm phán để được vào WTO đã khó, thực hiện các cam kết với WTO còn khó hơn nhiều! Đừng ảo tưởng rằng WTO chỉ mang đến những lợi ích mà sẽ bị vỡ mộng, bởi vì có quá nhiều thách thức đang nằm ở phía trước. Bài học của Mexico, của Thái Lan, của Trung Quốc đã chứng minh cho những cái giá nhất định phải trả sau khi các nước này gia nhập WTO. Nhưng ở thái cực ngược lại là quá bị quan thì cũng không đúng. Điều quan trọng là Chính phủ, các doanh nghiệp VN phải hiểu rõ luật chơi, tận dụng triệt để lợi thế, nhận thức đầy đủ mọi vấn đề để sẵn sàng và chủ động đối phó, giảm thiểu nguy cơ, thu lợi lớn nhất từ WTO ■